

5.Sınıf Sosyal Bilgiler Konu Özetleri

5.Ünite : Üretim, Dağıtım ve Tüketim
Konu : Ekonomik Faaliyetler Meslekleri Etkiler

İnsanlar kendilerinin ve bakımını üstlendikleri kişilerin isteklerini ve ihtiyaçlarını karşılamak için çalışırlar. İnsanların geçimlerini sağlamak için sürekli olarak yaptıkları işlere **meslek** denir. Yaşadıkları çevrede yapılan ekonomik faaliyetler kişilerin meslek seçimi üzerinde etkilidir. Bir yerde yapılan ekonomik faaliyetlere göre çeşitli mesleklere ve o mesleği yapacak insanlara ihtiyaç duyulur. Örneğin; Manisa'nın Soma ilçesinde linyit madeni, Zonguldak'ta taş kömürü madeni çıkarılır. Bu yerlerde madencilğe bağlı olarak maden mühendisliği ve maden işçiliği gibi meslekler gelişme göstermiştir.

Tarım ve Hayvancılığa Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

Köy ve kasaba gibi kırsal alanlarda insanlar genellikle tarım ve hayvancılık yaparak geçimlerini sağlar. Ülkemizde tarım genellikle toprağın daha verimli olduğu ovalarda yoğunlaşmıştır. Buralarda öne çıkan meslekler çiftçilik ve ziraat mühendisliğidir. Hayvanlardan et, süt, yumurta, deri, ipek, bal ve yün gibi ürünler elde edilir. Bunun için ülkemizin farklı yerlerinde çeşitli hayvancılık faaliyetleri yapılmaktadır. Hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olduğu yerlerde veterinerlik, besicilik, arıcılık, kasaplık, balıkçılık, dericilik, ipek böcekçiliği ve çobanlık gibi meslekler gelişme göstermiştir.

Ziraat mühendisleri; tarla bitkileri, endüstri bitkileri, çayır ve meralar, meyvecilik, sebzecilik, bağcılık, biyoteknoloji, ekolojik tarım hakkında çalışmalar yapar. Bitki hastalıklarıyla mücadele yöntemleri hakkında çiftçileri bilgilendirir.

Veterinerler; hasta veya yaralı hayvanları tedavi eder, bulaşıcı hastalıklardan korur ve hayvan yetiştiricilerine hayvan sağlığı hakkında yardımcı olur.

Ormancılığa Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

Ormanlar yağış ve nemin yeterli olduğu yerlerde daha fazla görülür. Ormanlar kağıt, mobilya, kereste üretiminde kullanıldığı gibi yakıt olarak da kullanılmaktadır. Bu nedenle ormancılık faaliyetlerinin geliştiği yerlerde orman işçiliği, orman mühendisliği, orman muhafaza memurluğu, mobilyacılık, kerestecilik ve odunculuk gibi meslekler yaygındır. Ülkemizde ormanların fazla olduğu Karadeniz kıyılarında bu mesleklerin daha çok yapıldığı görülür.

Ülkemizin iç kısımlarında orman varlığı az olduğundan ormancılıkla ilgili meslekler yeterince gelişmemiştir.

Orman mühendisleri; orman alanlarının saptanması, ağaçlandırılması, korunması, işlenmesi ve geliştirilmesi gibi konularda hizmet verir.

Orman işçileri; kereste üretmek amacıyla kesilen ormanları yeniden ağaçlandırır, ormanların bakımını üstlenir.

Sanayi ve Ticarete Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

İnsanlar, kurulan fabrika ve atölyelerde çalışarak geçimlerini sağlamaktadır. Ülkemizde gıda, tekstil, otomotiv, kimya ürünleri sanayisi oldukça yaygındır. Fabrika işçiliği, gıda mühendisliği, tornacılık, makine teknisyenliği, kimyagerlik, otomobil tamirciliği sanayi tesislerinin bulunduğu çevrede öne çıkan mesleklerden bazılarıdır. Sanayi tesislerinde üretilen ürünlerin, ihtiyacı olan insanlara ulaştırılması gerekir. Bu amaçla sanayinin geliştiği yerlerde ticarete bağlı olarak gelişen birçok meslek vardır. Tüccarlık ve uzun yol şoförlüğü bu mesleklere örnek verilebilir. Tüccarlar, üretim faaliyetleri sonucunda elde edilen malları üreticiden alıp tüketicilere satarlar.

Gıda mühendisleri; gıda ham maddelerinin değerlendirilmesi, gıda kaynaklarının nitelik olarak korunması, böylece sağlıklı gıda çeşitlerinin artırılması konusunda araştırmalar yapar.

Uzun yol şoförleri, üretilen malları tır ve kamyon gibi araçlarla bir yerden başka bir yere taşır.

Turizme Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

Ülkemizde turizm faaliyetleri çeşitlilik göstermektedir. Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrili olduğu için yaz turizmi gelişmiştir. Alanya, Fethiye, Bodrum, Marmaris ve Çeşme kıyıları yaz turizminin merkezi konumundadır. Uludağ, Kartal kaya, Erciyes ve Palandöken gibi kar yağışının fazla olduğu dağlık alanlarda ise kış turizmi gelişme göstermiştir. Turizmin geliştiği yerlerde turist rehberliği, aşçılık, resepsiyonistlik, otel işletmeciliği gibi meslekler gelişmiştir.

Aşçılar; turistlerin beslenme ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla otel ve lokanta gibi yerlerde yemek yaparlar.

Turist rehberleri, yerli ve yabancı turistleri ülkemizin görülmeye değer yerlerini gezdirir. Onlara bu yörelerin tarihî ve kültürel değerleri ile doğal güzellikleri hakkında ayrıntılı bilgi verirler.

Madencilige Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

Ülkemiz maden çeşitliliği bakımından zengindir. Madenler, çıkarıldıkları yerlerde veya taşındıkları yerlerde işlenerek insanların kullanımına sunulur. Ülkemizde madencilik faaliyetlerine bağlı olarak maden işçiliği, maden mühendisliği, kuyumculuk gibi meslekler gelişmiştir.

Maden işçileri, madenleri yer altından çıkarırlar.

Maden mühendisleri; madenlerin işletilmesi, maden işçilerinin güvenliğinin sağlanması, yeni maden rezervlerinin keşfedilmesi ile ilgili çalışmalar yapar.

Hizmet Sektörüne Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

Hizmet sektörünün amacı insanların barınma, giyinme, beslenme, eğitim, sağlık, güvenlik ve ulaşım ihtiyaçlarını karşılamaktır. Hizmet sektöründeki meslek çeşitliliği oldukça fazladır. Öğretmenlik, avukatlık, otobüs şoförlüğü, terziilik, doktorluk ve emlakçılık hizmet sektörüne bağlı olarak gelişen mesleklerden bazılarıdır.

Öğretmenler; bir bilim dalını, bir sanatı, bir tekniği veya belli bilgileri öğreterek insanlara yol gösterirler.

Kuru temizlemeciler; kirlenmiş deri ve tekstil ürünlerini temizleyen, yıkayan, boyayan ve ütöleyen kişilerdir.

